

SPIS TREŚCI

WSTĘP	7
I. PODSTAWOWE WYMAGANIA W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY	
1. ŹRÓDŁA PRAWA PRACY	9
1.1. Obowiązujące źródła prawa	9
1.2. Źródła prawa pracy	9
1.3. Wewnątrzzakładowe źródła prawa pracy	11
1.4. Zasady bezpieczeństwa i higieny pracy	11
1.5. Zasada uprzywilejowania pracownika	11
2. POWIADOMIENIE O ROZPOCZĘCIU DZIAŁALNOŚCI	12
3. PROWADZENIE DOKUMENTACJI W SPRAWACH ZWIĄZANYCH ZE STOSUNKIEM PRACY	15
3.1. Dokumentowanie podjęcia pracy przez pracownika	15
3.2. Dokumenty dotyczące nawiązania stosunku pracy oraz przebiegu zatrudnienia	16
4. BADANIA LEKARSKIE PRACOWNIKÓW	17
4.1. Wstępne badania lekarskie	17
4.2. Okresowe badania lekarskie	17
4.3. Skierowanie na badania lekarskie	17
5. SZKOLENIA W DZIEDZINIE BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY ...	18
6. OBIEKTY BUDOWLANE	23
6.1. Warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać budynki	23
6.2. Oddawanie do użytku obiektów budowlanych	24
6.3. Utrzymanie obiektów budowlanych	25
6.4. Pomieszczenia higienicznosanitarne	42
6.4.1. Wymagania dla pomieszczeń higienicznosanitarnych	42
6.4.2. Szatnie pracownicze	42
6.4.3. Umywalnie i pomieszczenia natryskowe	43
6.4.4. Pomieszczenia do wypoczynku	43
6.4.5. Ustępy	44
6.4.6. Jadalnie	44
6.4.7. Palarnie	45
6.4.8. Pomieszczenia do prania, odkażania, suszenia i odpylania odzieży i obu- wia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej	45
6.4.9. Pomieszczenia do ogrzewania się pracowników	45
6.5. Pomieszczenia magazynowe i składowanie materiałów	46
6.5.1. Pomieszczenia magazynowe zamknięte	46
6.5.2. Magazynowanie na składowiskach otwartych, magazyny budowlane	47
7. POMIESZCZENIA PRACY	48
7.1. Wymagania techniczne – ogólne	48
7.2. Oświetlenie	49
7.3. Ogrzewanie i wentylacja	49

13. STANOWISKA PRACY WYPOSAŻONE W MONITORY EKRANOWE ...	83
13.1. Akty prawne normujące bhp na stanowiskach pracy wyposażonych w monitory ekranowe	83
13.2. Obowiązki pracodawców w zakresie bhp zatrudniających pracowników na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe	84
13.3. Zapewnienie pracownikom okularów korygujących	85
13.4. Czas pracy przy obsłudze monitora ekranowego	85
13.5. Ocena warunków pracy na stanowiskach z monitorami ekranowymi	85
14. NIEBEZPIECZNE I SZKODLIWE CZYNNIKI WYSTĘPUJĄCE W PROCESIE PRACY	86
14.1. Klasyfikacja niebezpiecznych i szkodliwych czynników występujących w procesie pracy	86
14.2. Obowiązki pracodawcy (zakładu pracy) wynikające z przepisów w zakresie ograniczenia bądź likwidacji zagrożeń powodowanych niebezpiecznymi i szkodliwymi czynnikami	87
14.3. Pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy	92
15. PROFILAKTYCZNE POSIŁKI I NAPOJE	96
15.1. Zapewnienie wody do picia	96
15.2. Profilaktyczne posiłki	96
15.3. Napoje w warunkach szczególnych	97
16. PRACE NIEBEZPIECZNE	98
16.1. Rodzaje prac niebezpiecznych	98
16.2. Zasady bezpiecznego wykonywania prac niebezpiecznych	98
16.2.1. Roboty budowlane, rozbiórkowe, remontowe i montażowe prowadzone bez wstrzymania ruchu zakładu pracy lub jego części	98
16.2.2. Prace w zbiornikach, kanałach, wewnątrz urządzeń technicznych i w innych niebezpiecznych przestrzeniach zamkniętych	99
16.2.3. Prace przy użyciu materiałów niebezpiecznych	100
16.2.4. Praca na wysokości	102
17. TRANSPORT WEWNĄTRZZAKŁADOWY	107
17.1. Transport ręczny	107
17.2. Mechaniczny sposób przemieszczania materiałów	108
18. ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ	112
19. WYPADKI PRZY PRACY I CHOROBY ZAWODOWE	115
19.1. Wypadki przy pracy	115
19.2. Obowiązki pracodawcy	116
19.3. Powołanie zespołu powypadkowego	117
19.4. Zabezpieczenie miejsca wypadku	117
19.5. Obowiązki zespołu powypadkowego	118
19.6. Protokół powypadkowy	119
19.7. Rejestr wypadków przy pracy i statystyczna karta wypadku przy pracy	119
19.8. Wypadek na terenie innego zakładu	119
19.9. Wypadki w drodze do pracy i z pracy	120
19.10. Wypadki przy pracy ubezpieczonych z danego tytułu	121
19.11. Choroby zawodowe	121

19.11.1. Pojęcie choroby zawodowej	121
19.11.2. Tryb zgłaszania choroby zawodowej	122
19.11.3. Obowiązki pracodawcy	122
19.11.4. Postępowanie odwoławcze w sprawach chorób zawodowych	123
19.12. Procedury przy ubieganiu się o uzyskanie świadczenia z tytułu wypadku przy pracy i choroby zawodowej	123
19.13. Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	124
19.14. Wypadki i choroby zawodowe powstałe w szczególnych okolicznościach	124
19.14.1. Wypadki w szczególnych okolicznościach	125
19.14.2. Choroba zawodowa nabyta w szczególnych okolicznościach	126
19.14.3. Świadczenia przysługujące z tytułu wypadku i choroby zawodowej ..	126
19.14.4. Postępowanie w sprawie świadczeń	126
20. OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA	130
20.1. Podstawy prawne ochrony przeciwpożarowej	130
20.2. Pojęcie ochrony przeciwpożarowej	130
20.3. Obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej	130
20.4. Wyposażenie w sprzęt gaśniczy	131
20.5. Sposób rozmieszczania gaśnic	131
20.6. Konserwacje gaśnic	131
20.7. Drogi ewakuacji	131
20.8. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego	132
21. OCHRONA ŚRODOWISKA	134
22. OCHRONA PRACY KOBIEC I MŁODOCIANYCH	135
22.1. Ochrona pracy kobiet	135
22.2. Zatrudnianie młodocianych	136
23. ZASADY WSPÓLDZIAŁANIA I KOORDYNACJI ROBÓT PRZY RÓW- NOCZESNYM WYKONYWANIU PRAC W ZAKŁADZIE PRZEZ RÓŻNE PODMIOTY GOSPODARCZE	138
24. ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY W STOSUN- KACH POZAPRACOWNICZYCH	139
24.1. Umowy cywilnoprawne	139
24.2. Działalność gospodarcza na własny rachunek	140
24.3. Osoby niebiorące udziału w procesie pracy	140
25. ORGANA NADZORU NAD WARUNKAMI PRACY	141
II. OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY W ZAKŁADZIE	
1. Podstawy prawne dokonywania oceny stanu bhp w zakładzie	149
2. Dokumenty niezbędne do oceny stanu bezpieczeństwa i higieny pracy	150
3. Tematyka oceny stanu bezpieczeństwa i higieny pracy	150
4. Sposób wykonywania oceny stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie	150
4.1. Przykładowa lista kontrolna	151
4.2. Część opisowa oceny stanu bhp	153
5. Wzór oceny stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie	154
LITERATURA	159